

«75 consells per sobreviure...» a l'assetjament de Change.org!

Andreu Sotorra

María Frisa. «75 consells per sobreviure a l'escola» («75 consejos para sobrevivir en el colegio»). Traducció catalana de Mireia Alegre. Alfaguara - Penguin Random

House, Barcelona, 2012 / 2016. Pàgs. 240. A partir de 12 anys.

A vegades, un llibre publicat fa uns anys, reviscola per motius aliens i emprèn una nova vida editorial. Això és el que ha passat amb un dels títols adreçats als lectors joves de l'autora catalana resident de jove a Saragossa, María Frisa (Barcelona, 1969), una escriptora llicenciada en Psicologia Clínica, diplomada en Treball Social amb un postgrau de Psiquiatria i amb incursió posterior en Filologia Hispànica.

L'autora signa una sèrie de ficció, iniciada l'any 2012, de considerable èxit —es parla de més de 100.000 exemplars en segons quin títol— que ironitza sobre la manera que poden tenir els preadolescents de prendre's la vida davant de reptes quotidians —i a vegades terribles per a segons qui— com l'escola, l'aniversari, els exàmens, el campament o les activitats extraescolars.

Doncs, gairebé cinc anys després i amb milers d'exemplars venuts per davant, algú ha descobert que la trama entre literària i de falsa autoajuda en clau d'humor que planteja l'autora, és objecte de censura perquè les presumptes orientacions que dona en el llibre «75 consells per sobreviure a l'escola» inciten els lectors joves al masclisme, la desobediència, l'assetjament escolar i altres alteracions de la convivència entre joves i joves i entre joves i adults.

Com que els temps han canviat i canvien a tot gas, el guardià d'aquest nou corrent —que es podria anomenar «Fahrenheit segle XXI»— ha iniciat una campanya a través del portal d'internet «Change.org» per denunciar el que ell creu que conté el llibre de María Frisa.

Així, doncs, un tal «Haplo Schaffer», resident a Madrid —per tant parla del llibre en versió espanyola— obre el foc amb aquesta invectiva que em permeto de reproduir en versió original i completa:

«El libro *75 consejos para sobrevivir en el colegio* está plagado de consejos tóxicos de todo tipo para niñas de 6 a 12 años, que destacan por su machismo, incitación a la desobediencia, incitación al bullying, y otras aberraciones que no deberían ser enseñadas a una audiencia tan manipulable e influenciabile. A continuación, algunos ejemplos:

»Pagina 13. Consejo 1: Que tu mejor amigo sea mucho, mucho más tonto que tú. Que sea lo más tonto posible.

- »Página 16. Consejo 2: Busca algo que no dé mucho trabajo y te haga mas popular.
- »Página 21. Apunte: No sigas jamás las sugerencias de tus padres. JAMÁS. (A no ser que te amenacen en serio)
- »Pagina 48. Consejo 10: Presta atención a la ropa que llevas el primer día de colegio.
- »Página 50. Consejo 11: No te quieras morir de vergüenza si puede ser tu peor enemiga quien lo haga.
- »Página 50. Consejo 12: Nunca admitas un error delante se tus enemigas, miente en todo lo que haga falta.
- »Página 55. Consejo 14: Escucha lo que hablan tus padres cuando creen que no escuchas.
- »Página 146. Consejo 44: Sal con alguien, con quien sea.

Dado lo nocivo y los pobres valores expresados en este libro, exigimos su retirada inmediata. Penguin Random House/Alfaguara, es intolerable que este tipo de contenidos sean publicados, publicitados y difundidos. Actuad YA.»

I dit i fet. Els seguidors de les múltiples i variades peticions que apareixen a «Change.org» no han dubtar a posar-hi la seva empremta digital i, en pocs dies, amb la intenció d'arribar com més amunt millor, ja són més de 27.000 (exactament: 27.736 signants, el 27 de juliol del 2016, a les 15:27 h) els que donen suport a la petició que l'editorial retiri el llibre de la circulació.

El més sorprenent del cas no és que la literatura —el llibre, vaja— continuï sent considerat un mitjà sagrat fins al punt que calgui condemnar-lo a la foguera, sinó que més de 27.000 persones hagin signat la petició. ¿Tots aquests milers de bona gent s'ha llegit el llibre i ha actuat amb coneixement de causa? Si és així, l'autora i l'editorial deuen estar fent bots d'alegria a hores d'ara. Em temo, però que, lamentablement, els signants de «Change.org» han actuat cegament i ingènuament de manera solidària, de la mateixa manera que se signa, per exemple, la sol·licitud d'una justa pensió d'invalidesa o l'obtenció urgent d'un medicament.

Per censurar un llibre, cal haver llegit. I tot i així, cal pensar abans si, tot i haver-lo llegit, cal censurar. ¿Quantes peticions a «Change.org» no haurien d'aparèixer després de llegir novel·les infumables, trames insuportables o totxos literaris de pèssima qualitat que, a més, aquests sí, inciten a la incultura general?

El que passa és que els lectors, malgrat que siguin joves, al segle XXI, ja tenen una maduresa i una experiència innata que els fa distingir la realitat de la ficció, de la mateixa manera que saben

distingir que, a la televisió, una telenovel·la en horari protegit és ficció i una corrida de toros també en horari protegit és realitat.

El rebombori sobre «75 consells per sobreviure a l'escola» ha estat tan sonat i ha agafat els protagonistes tant en ple estiu que els mitjans de comunicació —eixuts de notícies com estan en aquesta època— s'hi han abocat com voltors i han parlat —al·leluia!— del llibre per a infants i joves, cosa que no fan gairebé mai durant la resta de l'any per donar a conèixer les novetats en aquest àmbit, ni les seccions de cultura ni els suplementes de llibres de premsa en paper, digital, ràdio o televisió.

No hi ha, doncs, no hi ha mal que per bé no vingui. La polèmica ha portat la mateixa editorial a fer un comunicat via Twitter en el qual confirma que no pensa retirar el llibre en qüestió i justifica el caràcter literari, de ficció i d'humor de la sèrie. I també la mateixa autora ha tret la cara a Facebook, consternada —diu— per la reacció provocada i justificant que, com a mare i autora, està enormement sensibilitzada amb l'educació dels infants i joves.

L'autora catalano-aragonesa defensa el seu paper creatiu, el caràcter de ficció de la sèrie i el perfil de la protagonista, una nena de dotze anys que s'enfronta al món adult amb els dubtes propis de l'edat. María Frisa esmenta, a més, altres personatges de la literatura per a joves que han aixecat polseguera en el seu moment com *Matilda*, *Manolito Gafotas* o *El petit Nicolàs*...

Només caldria que hi afegís, posem per cas, la veterana Pippi Langstrump i, com ella, desenes de personatges de la literatura infantil i juvenil que han trencat i continuen trencant literàriament amb l'ordre establert per crear, precisament, un nou ordre. És a dir, per evolucionar com a persones en llibertat.

Proposo doncs que, tots ells, d'acord amb els nous temps, des dels llimbs literaris on sobrevisquin, obrin també una petició a «Change.org» per recollir les signatures dels milions i milions de lectors que han après a ser millors persones, més lliures i capaces de decidir per si sols, a través de les actuacions trencadores de les seves novel·les i aventures.
